

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

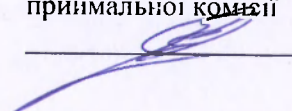
Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор університету
д.і.н., професор О.О. Нестуля
«14» 04 2023 р.

ПРОГРАМА
України
додаткового вступного іспиту
з економічної теорії
для вступу на навчання
за ступенем доктор філософії
зі спеціальності 051 Економіка

Рекомендовано до затвердження
на засіданні приймальної комісії
протокол № 1 від «14.04» 2023 р.
Відповідальний секретар
приймальної комісії

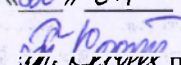

О.В. Горячова

Полтава 2023

Упорядник: **Шаповалов В.О.**, доцент кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», кандидат економічних наук, доцент.

Рецензенти: **Манжура О.В.**, проректор з науково-педагогічної роботи ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», доктор економічних наук, доцент; **Тютюнникова С.В.**, д.е.н., професор кафедри економічної теорії та економічних методів управління Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна

Розглянуто на засіданні кафедри
управління персоналом, економіки
праці та економічної теорії
«30» 04 2023 р., протокол № 8.

Зав. кафедри проф. Костишина Т.А.

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБОВУВАННЯ	6
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ	8
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	9

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У сучасних умовах розвитку ринкових відносин суттєво зростає роль економічної теорії. Економічна теорія системно описує дійсність на основі відображення і абстрактного узагальнення її основних характеристик шляхом виокремлення визначень, понять, категорій, законів, правил. Економічна теорія – це не готовий набір правил про те, як стати багатим. Вона не дає відповідей на усі проблеми. Це лише інструмент, спосіб осмислення економічної дійсності.

Вступ на навчання за ступенем доктор філософії полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатися у Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». Освітніми програмами передбачається складання вступного іспиту з додаткового вступного випробовування з економічної теорії.

Мета додаткового вступного іспиту полягає у здійсненні комплексної оцінки знань вступників щодо загальних закономірностей розвитку суспільного виробництва, з'ясування механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності, визначення суттєвих рис основних соціально-економічних систем та напрямків їх еволюції економічних систем, а також практичних вмінь та навичок аналізу економічних явищ і процесів на різних рівнях економічного буття та самостійного вироблення і прийняття оптимальних економічних рішень.

Вимоги до здібностей і підготовленості вступників. Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми вступники повинні мати базову вищу освіту та здібності щодо володіння знаннями, уміннями і навичками щодо циклів соціально-гуманітарної; фундаментальної, природничо-наукової та загальноекономічної; професійної та практичної підготовки. На вступному іспиті вступники повинні висвітлити глибину знань щодо еволюції економічних систем, механізму функціонування ринкової економіки та поведінки економічних суб'єктів в умовах обмеженості ресурсів, а також власний науково-дослідний потенціал, які виступатимуть у подальшому гарантом успішного засвоєння освітньої програми.

Характеристика змісту програми. Програма вступних випробувань відображає вимоги до вступників на навчання за ступенем доктор філософії, визначених у галузевих стандартах вищої освіти.

Порядок проведення вступних іспитів на навчання за ступенем доктор філософії визначається Положенням про приймальну комісію ПУЕТ та Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБОВУВАННЯ

1. Типи ринкових структур та їх загальна характеристика.
2. Відносини власності. Типи, види та форми власності.
3. Фіскальна політика та державний бюджет. Державний борг.
4. Антимонопольна політика держави.
5. Сутність та джерела позичкового капіталу. Позичковий процент та його норма.
6. Валютний курс, його види та режими. Вплив валютного курсу на стан платіжного балансу
7. Форми безробіття, його соціальні наслідки та напрями попередження.
8. Міжнародні валютні відносини.
9. Сутність та показники економічного розвитку.
10. Інвестиційний попит та чинники, що його визначають.
11. Грошова маса та пропозиція грошей. Попит на гроші та його чинники.
12. Теорії та моделі економічного зростання.
13. Грошовий ринок та його рівновага.
14. Суспільне виробництво, його суть, основні риси та структура. Суспільне відтворення та економічне зростання.
15. Доходи, їх види та джерела формування.
16. Фіскальна політика та її інструменти. Види фіскальної політики.
17. Ринок, його суть та функції. Суб'єкти та об'єкти ринку, їх взаємодія. Структура ринку.
18. Економічна система, її сутність та основні структурні елементи. Класифікація економічних систем та їх загальна характеристика.
19. Сутність та види інфляції. Антиінфляційна політика держави.
20. Податки як інструмент державного регулювання економіки.
21. Зайнятість і безробіття. Наслідки безробіття. Державна політика зайнятості.
22. Ринкова інфраструктура та її роль в економіці.
23. Фінансова система. Бюджетно-податкове та грошово-кредитне

регулювання.

24. Підприємство як суб'єкт економічної системи та його функції.

Підприємництво,

його форми та суб'єкти.

25. Функції грошей та їх еволюція. Закони грошового обігу. Грошова система.

26. Заробітна плата: сутність та функції. Форми та системи заробітної плати.

27. Конкуренція, її суть, види та наслідки. Монополізація економіки та її наслідки.

28. Загальна характеристика економічних циклів. Види економічних циклів.

29. Формальні та неформальні інститути.

30. Монетарна політика, її цілі та завдання. Інструменти монетарної політики.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

Оцінювання вступників проводиться за 200-бальною шкалою. При цьому використовуються такі критерії:

190 – 200 балів	Вступник дав правильну, вичерпну відповідь на поставлені питання, продемонстрував глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати власне ставлення до відповідних категорій, залежностей, явищ.
182 – 189 балів	Вступник у цілому дав відповідь на поставлені питання, але не зміг переконливо аргументувати власну відповідь, помилився у використанні граматичних структур, припустив несуттєву помилку у відповіді.
174 – 181 балів	Вступник отримує за відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
164 – 173 балів	Вступник дав неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументації, показав задовільні знання літературних джерел.
100 – 163 балів	Вступник має неповне знання програмного матеріалу, але отримані знання відповідають мінімальним критеріям оцінювання.
0 – 99 балів	Вступник дав неправильну відповідь, показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури, ухилився від аргументації чи взагалі не відповів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Білецька Л.В. Економічна теорія [Текст] : політекономія, мікроекономіка, макроекономіка / Л.В. Білецька, О.В. Білецький, В. І. Савич. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 688 с.
2. Економічна теорія [Текст] : навч. посібник / А.П. Бурляй, А. М. Андриющенко, Г. І. Середа, [та ін.]. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 520 с.
3. Економічна теорія: політична економія : навчальні форми контролю та презентації : навч. посібник / за ред. С. І. Юрій, В. В. Козюк. – К. : Кондор, 2010. – 266 с.
4. Економічна теорія: політична економія : підручник / за ред. С. І. Юрій. – К. : Кондор, 2009. – 604 с.
5. Костюк В. С. Економічна теорія [Текст] : навч. посібник / В. С. Костюк, А. М. Андриющенко, І. П. Борейко. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 282 с.
6. Мочерний, С.В. Основи економічної теорії [Текст] : навч. посібник / С.В. Мочерний, О.А. Устенко. – 3-тє вид., стер. – К. : ВЦ "Академія", 2009. – 504 с.
7. Ніколенко С.С. Економічна теорія : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / С.С. Ніколенко, В.О. Шаповалов. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – 197 с.
8. Основи економічної теорії [Текст] : навч. посіб. / В. Г. Федоренко, М. М. Руженський, С.В. Палиця, Ю. Б. Пінчук. – К. : Алерта, 2012. – 312 с.
9. Основи економічної теорії [Текст] : навч. посібник / за ред. П.В. Круш, В.І. Депутат, С. О. Тульчинська. – К. : Каравела, 2008. – 448 с.
10. Пушкаренко П.І. Економічна теорія [Текст] : модульний курс : підручник / П.І. Пушкаренко. – Суми : Університетська книга, 2011. – 384 с.